

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 169/05-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť I. G., tohto času vo väzbe, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 GPt 720/04-72 z 8. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2005 doručená sťažnosť I. G. (ďalej len „sťažovateľ“), tohto času vo väzbe, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/1 GPt 720/04-72 z 8. februára 2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodnutím sp. zn. 3 Ntv II 19/2004 z 23. septembra 2004 rozhodol o predĺžení trvania jeho väzby do 23. februára 2005. V poučení uvedeného rozhodnutia je uvedené, že proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustná sťažnosť.

Sťažovateľ sa domnieva, že dôvody trvania jeho väzby uvedené v predmetnom rozhodnutí „... sú len ničím nepodložené tvrdenia...“, preto podal 8. októbra 2004 predsedovi najvyššieho súdu žiadosť o preskúmanie zákonnosti jeho väzby, v ktorej uviedol dôvody, pre ktoré bol podľa jeho názoru uvedeným rozhodnutím porušený zákon.

Sťažovateľovi bolo 28. októbra 2004 doručené oznámenie od podpredsedu najvyššieho súdu, podľa ktorého jeho podanie bolo najvyšším súdom postúpené generálnej prokuratúre ako podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona a zároveň aj Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) ako žiadosť o prepustenie z väzby.

Sťažovateľovi bolo 14. februára 2005 doručené oznámenie generálnej prokuratúry, podľa ktorého bolo jeho podanie vyhodnotené ako žiadosť o prepustenie z väzby v zmysle § 59 ods. 2 v spojení s ustanovením § 72 ods. 2 Trestného poriadku, o čom ho mal upovedomiť aj najvyšší súd. Sťažovateľ zastáva názor, že tým, že generálna prokuratúra sa odmietla jeho podnetom zaoberať, porušila jeho základné právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 46 ústavy „... a zároveň podryva účinnosť akýchkoľvek mojich ďalších opravných prostriedkov, ktoré by mi mohli byť k dispozícii“.

Sťažovateľ zároveň vo svojej sťažnosti žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. V zmysle odseku 4 citovaného článku ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. (...) 46 (...) tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Podľa ustanovenia § 13 Trestného poriadku súdnicstvo v trestných veciach vykonáva sústava všeobecných súdov. Podľa ustanovenia § 12 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní sa rozumejú súd, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán.

Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní, pričom trestnoprávnu ochranu možno zabezpečiť len zákonom ustanoveným postupom. V zmysle ustanovenia § 59 ods. 2 Trestného poriadku ak sa robí trestné oznámenie ústne, treba oznamovateľa poučiť o zodpovednosti za uvedenie vedome nepravdivých údajov, vypočuť o okolnostiach, za ktorých bol čin spáchaný, o osobných pomeroch toho, na koho sa

oznámenie podáva, o dôkazoch a o výške škody spôsobenej oznámeným činom; ak je oznamovateľ súčasne poškodeným alebo jeho splnomocnencom, musí sa vypočúť aj o tom, či žiada, aby súd rozhodol v trestnom konaní o jeho nároku na náhradu škody. Výsluch sa má vykonať tak, aby sa získal podklad pre ďalšie konanie.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania súdu. O takej žiadosti sa musí bezodkladne rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí štrnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V zmysle ustanovenia § 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa ustanovenia § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. V zmysle uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03).

Ústavný súd pri preskúmaní rozhodnutia generálnej prokuratúry č. k. IV/1 GPt 720/04-72 z 8. februára 2005 nezistil v postupe generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podnetu žiadne skutočnosti, ktoré by umožňovali vysloviť záver o porušení sťažovateľom uvádzaného základného práva podľa čl. 46 ústavy. Generálna prokuratúra sa neodmietla zaoberať podnetom sťažovateľa, ale zhodne s postupom najvyššieho súdu podnet vyhodnotila podľa jeho obsahu v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre ako žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola postúpená na vybavenie krajskému súdu.

Zároveň ústavný súd poznamenáva, že dĺžka rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa o prepustenie z väzby neznamená v konkrétnych okolnostiach danej veci *denegatio iustitiae* postupom generálnej prokuratúry, a to z dôvodu podania podnetu nesprávnemu adresátovi.

Podľa úradného záznamu ústavného súdu zo 6. júna 2005 je v sťažovateľovej trestnej veci nariadené na krajskom súde hlavné pojednávanie na 14. jún 2005. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry upozorňuje, že ak má sťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich základných práv pred všeobecným súdom, podľa čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov – napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 13/01.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú, nerozhodoval o prípadnom ustanovení právneho zástupcu pre sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2005